

متن پرسش

سلام عرض می‌کنم خدمت حضرت استاد: جلسات برهان صدیقین رو گوش دادم و برکات زیادی الحمدلله نصیبم شد اما جلسه آخر رو شاید درست متوجه نشدم جناب استاد شما در مساله تشکیک فرمودین تمام مخلوقات تجلیات حق هستند در واقع اسماء الهی هستند که متجلی شدن و عین الربط به حق هستند و «عین الربط» هیچ شانی از وجود نداره و ربط محضه .. (این فرمایشتون در مورد تشکیک وجود بود) در وحدت شخصی فرمودین که در صحنه، فقط وجود و هستیه، که در تجلی هست و تشکیک در ظهور و تجلی هست و بعد فرمودین که در تشکیک وجود، وجود مخلوق و وجود خالق داریم! و ما در وحدت شخصی بالاتر می‌آییم و حظی از وجود برای ظهورات قائل نیستیم. سوال: شما در اصوات قبلی هم که گفتین تجلیات عین الربط هستن عین الربط هم که حظی از وجود نداره در واقع «عین الربط» وجود نیست بلکه نموده، پس چطور می‌گین که توی تشکیک به تقریری که عرض کردین هستی مطلق و هستی مقید مطرحه «عین الربط رو که فرمودین نموده و نه بود» و در صوت آخر فرمودین که عرفا حتی عین الربط رو هم قبول نمیکنن و بالاتر میرن. این بالاتر رو متوجه نشدم. چون تقریری که از وحدت شخصی فرمودین با تقریر قبلیتون از تشکیک به نظرم یکی اومد! در هر دو عنوان هستی مطلق در صحنه هست و تجلیاتش تجلیات هم که اسماءالله هستند و عین الربط به حق.

متن پاسخ

باسمه تعالی: سلام علیکم: خیلی خوب است که از عین الربط بودن معلول متوجه شده‌اید معلول آنچنان وجودی ندارد که بحث دوگانگی خالق و مخلوق پیش آید، ولی در حکمت صدرایی از آن جهت که عالم مادون عین وجود را مراتب وجود فرض می‌کند، از وحدت وجود فاصله می‌گیرد در حالی که در عرفان روشن می‌شود حضرت الله در همه‌ی عوالم و در همه‌ی اعیان حاضر است و در نتیجه تشکیک را فقط باید در ظهور دانست و نه در وجود. موفق باشید